

допомагають своїм батькам в їх використанні; *telecourse* – навчальна програма по телебаченню) [6]. Варто ще й згадати приблизний переклад (*eye broccoli* – неприваблива людина, *weeb* – нікчема) та пряме включення (*iPad, Java, Python*) [4].

Отож, неологізми вважають джерелом збагачення мови, вони виконують певні функції та мають певні характерні особливості. Найчастіше неоексеми можна побачити у медійних текстах. Вони здебільшого утворюються за допомогою контамінації, афіксації, словоскладання, абрєвіації, рідше – завдяки скороченню та конверсії. Найдоцільнішими способами їхнього перекладу є калькування – найпоширеніший спосіб, а також транслітерація, транскрибування, пряме включення, приблизний та описовий переклад.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзюбіна О. І. Диференціальні ознаки неологізмів і окаяоналізмів. Наук. вісн. ЛНУ ім. Івана Франка. Серія: Іноземні мови. 2014. № 22. С. 78–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_in_mov_2014_22_13
2. Задорожний Б. М. Що таке розвиток і вдосконалення мови. Іноземна філологія. Львів: Світ, 1996. № 109. С. 3–8.
3. Зацний Ю. А. Сучасний англomовний світ і збагачення словникового складу. Львів: ПАІС, 2007. 228 с.
4. Звегинцев В. А. Теоретическая и прикладная лингвистика. Москва: ЛЕСИ, 2007. 36 с.
5. Клименко Л. О. Продуктивні моделі творення неологізмів. Вісн. ПНУ ім. Василя Стефаника. Філологія. Івано-Франківськ, 2001. № 7. 71 с.
6. Cambridge Dictionary: Веб-сайт. URL: <https://dictionaryblog.cambridge.org/tag/neologisms/>

Рожелюк Т. Б.

група АМ–43 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Левчик Н. С.

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ УЧНІВ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА УМОВИ ЇЇ ДОСЯГНЕННЯ

Впродовж останніх років широке розповсюдження отримують ідеї автономії навчання і порушується питання щодо необхідності збільшення ступеня автономії у вузах та школах. Концепція Нової української школи передбачає поступовий перехід до більш орієнтованого навчання на учня, а також до навчання протягом усього життя.

Зараз автономія учня розглядається як тенденція перенаправлення контролюючої ролі у відносинах вчителя-учня. Однак структура автономного середовища все ще перебуває під значним обговоренням.

До питання автономії учнів, як і автономної роботи, вже підходили низка вчених у всьому світі (П. Бенсон, Х. Холец, Р. Оксфорд, Х. Стерн), які аналізували різні аспекти автономного навчання.

Традиційно автономія учня розглядається згідно з відомим визначенням Анрі Холека як «здатність взяти на себе відповідальність за власне навчання ... нести та нести відповідальність за всі рішення стосовно усіх аспектів цього навчання» [4, с. 3].

У зв'язку з цим різні види діяльності набувають важливого значення для автономного учня, який повинен бути здатним виконання різноманітних завдань в рамках навчальної програми, серед яких:

- визначення цілей;
- визначення змісту та послідовностей;
- вибір методів та прийомів, які будуть використані;
- моніторинг процедури придбання належним чином (ритм, час, місце тощо);
- та оцінка придбаного [4, с. 3].

Маючи на увазі все вищезазначене, можна впевнено припустити, що автономне навчання повинно бути реалізоване разом із стратегіями та підходами, орієнтованими на учнів. Щоб зрозуміти, які стратегії найкраще підходять для цього давайте розглянемо стратегії навчання загалом. Основні стратегії вивчення мови зазвичай поділяються на п'ять основних типів:

1. Стратегії управління та планування;
2. Когнітивні стратегії;
3. Комунікативно-експериментальні стратегії;
4. Міжособистісні стратегії;
5. Ефективні стратегії [5].

Одним із підходів, який ідеально доповнює порядок денний автономного навчання, є стратегія для учнів, яка фокусується на «тих, хто приймає рішення, виходячи з власних уподобань щодо навчального завдання а не на те, щоб учитель приймав рішення за них» [3, с. 16]. У рамках цього підходу ми спостерігаємо конфлікт між двома важливими для автономії учнів питаннями: свобода робити вибір та нести відповідальність для нього.

Оволодінню іноземної мови на засадах навчальної автономії сприяє використання сучасних методів (проектів, драматизації, моделювання ситуацій, проблемного, ігрового, комп'ютерного, рефлексивного), а також ефективних методів взаємооцінки та самооцінки знань і вмінь, зокрема, Європейського мовного портфолію. За допомогою новітніх методів, технологій, активних форм роботи створюється освітнє середовище, що дозволяє підтримувати мотивацію; стимулювати ініціативу; створювати ситуації творчого пошуку, вільного вибору, прийняття відповідальних рішень; здійснювати самоуправління та самоконтроль.

Використовуючи на уроках іноземної мови Європейське мовне портфолію, вчителі допомагають зробити процес вивчення іноземної мови прозорішим для учнів, допомогти їм розвивати здатність до самооцінювання та відображення, тобто, дати можливість поступово збільшити відповідальність за власне навчання [1].

Головну роль учителя в процесі розвитку автономії учнів на уроках англійської мови вбачаємо в реалізації ним функцій помічника, консультанта, що полягає в здійсненні підтримки, допомоги учням на всіх етапах оволодіння іноземною мовою: від визначення завдань і вибору матеріалів до оцінки досягнутих результатів; створенні сприятливої атмосфери; підтримці мотивації навчання; розвитку їх потенційних можливостей; передбаченні труднощів і наданні порад щодо їх подолання; спрямовуванні зусиль учнів на вибір ефективних стратегій навчання та шляхів вирішення поставлених завдань тощо [2].

Використання елементів автономного навчання у процесі навчання англійської мови забезпечує оволодіння учнем навичками самоконтролю, тобто умінням самостійно визначати мету, організувати і структурувати свій процес навчання, оцінювати свої результати, використовуючи різні стратегії і методи навчання. В сучасних умовах розвитку науки, швидкого оновлення інформації жодна школа не в змозі надати учням усіх знань та вмінь, які їм знадобляться у майбутньому. Необхідно розвивати в учнів вміння навчатися та мислити, навчити бути готовим до нових умов швидко змінюваного світу.

Таким чином впровадження самостійності учнів заохочує розвивати нові навички, які допоможуть, які допоможуть учням придбати необхідні знання та мати можливість продовжувати розширювати свій банк знань ще після закінчення їх що є самою суттю навчання впродовж життя. Однак, заглиблюючись у справу, стає зрозумілим, що поняття автономія набагато складніша, ніж може здатися. У процесі впровадження виникають різні питання автономія учня, така як питання контролю, свободи та незалежності в освітніх умовах, викладача роль та відповідальність та важливість керівництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Європейське мовне портфолію: Проект української версії для учнів 7–11 років. – Тернопіль : Лібра Терра, 2013. – 104 с.

2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Flowerdew J. Second Language Listening: Theory and Practice. – NY : Cambridge University Press, 2005. – 223 p.
4. Holec H. Autonomy and Foreign Language Learning. – Oxford : Pergamon, 1981. – 53 p.
5. Wenden A. Learner Strategies for Learner Autonomy: Planning and Implementing Learner Training for Language Learners. – NY : Prentice Hall, 1991. – 299 p.

Садовська Р. М.

група АМ–42 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Дацків О. П.

ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ЗНАННЯ ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Розвиток міжнародних зв'язків України, соціально – політична, економічна ситуація у світі та у нашій країні зумовили гостроту соціального замовлення українського суспільства на оволодіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування. З важливим завданням успішного формування іншомовного комунікативної компетентності учнів у закладах загальної середньої освіти можуть впоратись лише вчителі зі сформованою професійно орієнтованою компетентністю, які здатні реагувати на виклики сьогодення.

Важливою складовою професійно орієнтованої компетентності вчителя англійської мови виступають професійно орієнтовані знання, адже вони є підґрунтям для формування професійно орієнтованих навичок та вмінь. Метою дослідження є аналіз професійно орієнтованих знань вчителя англійської мови.

Досягнення цієї мети передбачає вирішення таких завдань: 1) дослідити та описати знання вчителя англійської мови; 2) зробити спробу класифікації професійно орієнтованих знань вчителя англійської мови, виходячи з компетентностей, якими повинен володіти вчитель.

Проблема професійних знань вчителя/викладача іноземної мови привертає увагу таких вчених, як М. М. Кокор, С. Ю. Ніколаєва, Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова О. Б. Тернопільський та ін. і залишається актуальною, адже виклики сьогодення спонукають вчителів англійської мови працювати над розвитком професійних знань, враховуючи специфіку педагогічної професії, освітянських інновацій, тенденцій розвитку ринку праці та міжнародних і національних освітніх систем, досвіду педагогічної діяльності [2, с. 19].

Знання – це теоретичне розуміння предмета, педагогічна категорія. М. М. Кокор, залежно від вибору класифікаційної ознаки, наприклад, за рівнем функціонування, цільовою складовою, за стосунком до різних галузей, поділяє їх на теоретичні та емпіричні, наукові та навчальні, основні та допоміжні, методичні та інші [1, с. 106–107]. Навчання англійської мови як навчання спілкування вимагає від учителя таких знань, які б реалізували цілі навчання та його ефективність, оскільки вчитель є для учнів джерелом інформації, лідером колективу, взірцем морально-етичних норм поведінки, прикладом майбутньої мовленнєвої діяльності, організатором психологічного клімату і керівником взаємовідносин.

Сучасний учитель англійської мови повинен мати загальнолінгвістичні знання про мову як суспільне явище, про її зв'язок з мисленням, культурою, про систему та рівні мови, сучасні напрями у лінгвістичній науці та вміти використовувати їх у процесі навчання іноземної мови, володіти знаннями з психології та педагогіки, мати належну культурно-естетичну підготовку [4]. Зазначимо, що вчитель англійської мови повинен володіти іноземною мовою не лише як засобом усної та писемної комунікації в усіх сферах спілкування, а також як засобом педагогічної діяльності в різних умовах з урахуванням цілей навчання, вікових особливостей школярів та їх мовної підготовки.